

POGOVOR: ERHARD OBERLI

Zlato je zdaj zgodba o uspehu, svojo vrednost pa ohranja že več kot 2000 let

MIHA JENKO

Ljudje se zagotovo zavedajo, da če imaš papirnati denar, ta lahko izgine. Poleg tega je ameriški dolar izgubil precej vrednosti, tudi delnice so zadnje čase izgubile nekaj svoje lepote. Zato se ljudje ozirajo za drugačnimi naložbami. Finančna kriza je ljudi opozorila na morebitne problematične vidike naložb, investitorji se umikajo iz bančnih depozitov in delnic in se čedalje bolj zanimajo za blago in plemenite kovine,« nam je Erhard Oberli, direktor švicarske kovnice zlata Argor Heraeus, odgovoril na vprašanje, ali mednarodna finančna kriza zadnje mesece povzroča selitev finančnih depozitov v zlato.

Od kod dobite zlato rudo, ki jo nato v kovnici rafinirate in predelate?

Imamo dva glavna vira. Prvi so rudniki zlata po vsem svetu. Imamo veliko poslovnih partnerjev po svetu, veliko materiala dobimo iz Južne in Severne Amerike, Afrike in Evrope. Drugi vir pa so staro zlato in kovinski odpadki, ki jih v glavnem dobimo od zlatarjev in izdelovalcev ur.

Vaša letna proizvodnja presega 300 ton zlata na leto. Kakšna pa je struktura vaših izdelkov iz zlata?

Veliko je bančnih produktov, zlatih palic in ploščic, ki imajo različno težo: od enega grama do 100 gramov, ki so kovane, potem so zlate palice, težke 100 gramov, 250 gramov, 500 gramov, kilogram, do standardne zlate palice, težke 12,5 kilograma. Te palice so iz staljenega zlata. Potem so tu še polizdelki za urarsko in zlatarsko industrijo. Ti so v glavnem iz zlitine 18-karatnega zlata. Švicarska urarska industrija večinoma uporablja 18-karatno zlato, kar pomeni, da je v zlitini 750 tisočink zlata, drugi dve komponenti pa sta srebro in baker, pri belem zlatu pa je to paladij. V starih časih je bil v manj kakovostnem belem zlatu tudi nikelj, vendar pa zaradi alergije na nikelj zdaj pridobivamo belo zlato s pomočjo paladija. Klasično belo



ERHARD OBERLI

zlato tako zdaj sestoji iz 750 tisočink zlata, 125 tisočink paladija in 125 tisočink srebra.

Kako komentirate nedavno dogajanje na svetovnem trgu zlata? Kaj poganja trende v zadnjih letih in mesecih?

V zadnjem času je tako, da če gre cena navzgor, se zmanjša povpraševanje po investicijskih produktih, torej po zlatih palicah. Po drugi strani pa vrhunski zlatarski in urarski izdelki niso toliko prizadeti zaradi cene zlata. Če kupite vrhunsko uro znamk Rolex, Patek Philippe, Cartier ali Chopard, je cena kovine le majhen del končne cene in ne vpliva toliko nanjo. Pri urarskih izdelkih srednje ali nizke kakovosti pa cene bolj nihajo. Pri naložbenem zlatu, zlatih palicah, je tako, da če gre cena navzgor, se povpraševanje ustavi, če pa gre cena navzdol, imamo opravka z zelo velikim povpraševanjem. Na splošno vzeto pa se je zanimanje ljudi za plemenite kovine zelo povečalo potem, ko so se njihove cene začele vzpenjati in ko so o tem poročali tudi časopisi in televizija. Pred petimi ali desetimi leti ni nihče omenjal zlata, zdaj pa že vsi govorijo o njem. Tako se je zanimanje za plemenite kovine v zadnjih letih res zelo povečalo.

Torej zlato zadnja leta postaja prava zgodba o uspehu?

Da, v zadnjih letih je res tako, zlato je resnično postalo zgodba o uspehu. Ljudje so zadovoljni, ker je njegova cena narasla. Prav gotovo pa je zlato postalo zgodba o uspehu za nas, za Argor Heraeus.

V čem pa so lahko prednosti in izzivi nalaganja denarja v zlato v primerjavi z bančnimi depoziti?

Tako kot povsod so prednosti in pomanjkljivosti. V zlatu imate vrednost, ki traja že več kot 2000 let, vse od časov starih Grkov in Rimljanov pa do zdajšnjih dni. V prejšnjih časih ljudje niso bili posebno srečni, če so cene zlata mirovale ali pa nazadovale, saj so s tem izgubili del vrednosti – zdaj pa so z njim zelo zadovoljni. Zlato je vedno imelo svojo vrednost. Pri denarju lahko z devalvacijo veliko izgubiš, kar se pri zlatu ne more zgoditi. Seveda pa je tukaj tudi druga plat medalje: izpostavljen si razmeram na trgu plemenitih kovin, cene na trgu pa gredo lahko na kratki rok navzgor ali pa tudi navzdol. Vendar dolgoročno z naložbo v zlato nikoli ne izgubiš vsega, saj imaš v rokah nekaj oprijemljivega, fizičnega, neko vrednost, ki je cenjena že več kot 2000 let.

Ste naredili kakšno raziskavo osebnih portfeljev vaših rojakov Švicarjev? Kolikšen delež portfelja namenjajo naložbam v zlato?

Take raziskave sicer nismo naredili, vemo pa za priporočila zasebnih bankirjev, ki pravijo, da je v portfelju razumno imeti nekaj plemenitih kovin. Poleg tega se svet spreminja, pred desetimi leti ni nihče razmišljal o naložbah v plemenite kovine. Zdaj pa različni bankirji priporočajo, da je dobro imeti v portfelju od pet do 20 odstotkov

naložb v plemenitih kovinah. Vendar nimamo podatkov o tem, kakšen je zdajšnji položaj, takšno je le priporočilo naših bank.

Med njimi so verjetno UBS, Credit Suisse, HSBC in tako naprej.

Da, seveda.

Kakšni pa bodo prihodnji trendi na trgu zlata, še posebno če upoštevamo novo povpraševanje, ki ga ustvarjajo na Kitajskem, v Indiji, Rusiji itd.? Kakšne cene pričakujete?

Če sem pošten do vas: če bi vedel, kakšna bo cena, bi bil bogataš in bi mi ne bilo več treba delati (smeh). O cenah ne morem govoriti, prepričan pa sem, da bo vedno povpraševanje, denimo v zlatarski industriji, vedno pa bo tudi povpraševanje po urah in drugih visokokakovostnih izdelkih. Povpraševanje na strani industrije bo, vendar pa se ne bo povečevalo zelo hitro. Predvsem je pričakovati rast povpraševanja v elektronski industriji in nove oblike uporabe pri katalizatorjih. Najpomembnejši gibal povpraševanja bosta vedno zlatarska in urarska industrija. Pričakovati pa je tudi močno povpraševanje iz držav, kot sta Rusija in Indija. Še posebno v Indiji se zelo navdušujejo nad zlatom, tako v obliki zlatih palic kot nakita. Potem je tu še Kitajska, kjer je prav tako pričakovati rast povpraševanja, še posebno kar zadeva zlati nakit.

Je pričakovati, da bi bila razpoložljiva količina zlata na svetu opazneje povečana z odprtjem novih rudnikov, denimo kje v sibirskih in kitajskih prostranstvih ali pa celo pod morsko gladino? Bi lahko kaj takega vplivalo na tržne cene zlata?

Na podlagi razpoložljivih podatkov je mogoče reči, da bo odpiranje novih rudnikov zlata čedalje dražje in bolj težavno. To bo ovirala tudi zakonodaja s področja varstva okolja. Pomembne rudarske družbe ugotavljajo, da so nekoč od odločitve o odprtju rudnika do začetka proizvodnje zlata minila največ tri leta, zdaj pa to traja tudi do 10 let. To prinaša dodatne stroške. Zato ne pričakujem, da bo proizvodnja zlata večja. Zlato se bo vedno kopalo in predelovalo, pridobivanje zlata pa bo čedalje dražje.

Kakšna pa je skrivnost uspeha v vaši industriji, v čem mora biti kovnica zlata, kot je denimo vaša Argor Heraeus,

odlična, da je tudi dolgoročno uspešna?

Najprej mora biti zelo stabilna. Imeti mora lastnike, delničarje, ki so dolgoročno zavezani temu svojemu poslanstvu. Imeti moraš finančno moč, kajti če delaš s plemenitimi kovinami, so vedno v igri velike količine in velike vrednosti. Poleg tega moraš biti zelo resen, paziti na svoj ugled in ga nikoli ne smeš zapraviti s sumljivimi posli. Svoj dolgoročni ugled moraš ohranjati z odgovornim ravnanjem. Poleg tega moraš poskušati vzpostaviti dolgoročne poslovne odnose z vsemi strankami. Osnovna je torej stabilnost – kar zadeva delničarje in dobre zaposlene. Saj veste, dobri ljudje so tisti, ki naredijo razliko v pravo smer. Saj stroje lahko kupiš, tudi denar lahko pridobiš, ključni pa so ljudje in zaupanje, ki ga pridobiš v odnosih s strankami. Če v tem poslu nimaš zaupanja, si izločen. Kdor goljufa, bo to lahko storil le enkrat, nato pa je z njim konec. Zato tudi imamo ustrezen nadzor. Če kdo k nam pošlje material (zlitine plemenitih kovin, op. p.) za rafiniranje, bo dobil plačano natančno vrednost, ki jo vsebuje ta material. Nadzira nas švicarska vlada, zvezni urad za plemenite kovine. To je morda na prvi pogled videti kot ovira, vendar nam prav ta nadzor daje zaupanje v odnosu do strank in zato smo zelo zadovoljni. Zame je to ključnega pomena. Zaupanja se ne da kupiti ali pridobiti čez noč. To je dolg proces in zaupanje si moraš vsak dan deliti s svojimi strankami.

Verjetno pa kar precej pomaga blagovna znamka Swiss Made?

Pomaga, saj je švicarski zakon o nadzoru plemenitih kovin med najstrožjimi, če že ni najstrožji na svetu. Vsi naši ljudje, ki imajo opravka s strankami, morajo dati ustrezno prisego, tri leta so na preizkušnji, nato opravijo izpit in šele nato dobijo dovoljenje za delo. Poleg tega jih zvezni urad za plemenite kovine stalno in naključno nadzira, ali so izdelki, ki jih dajo strankam, res taki, kot je predpisano. To nam in strankam daje ustrezna zagotovila. Švica prinaša poleg stabilnosti vse potrebne logistike, varnost in odlični bančni sistem. Vse to so pomembne stvari, na katere se moraš zanesti, ko gre za plemenite kovine. Pomembna sta varnost in zavarovanje, to sta dejavnika, ki pripomoreta k vrednosti oznake Swiss Made.



S PANTHEON-om do računovodskega servisa prihodnosti

Vse reči s delodajateljem, jutri finančni in poslovni svetovalec

Več informacij na www.datalab.si

